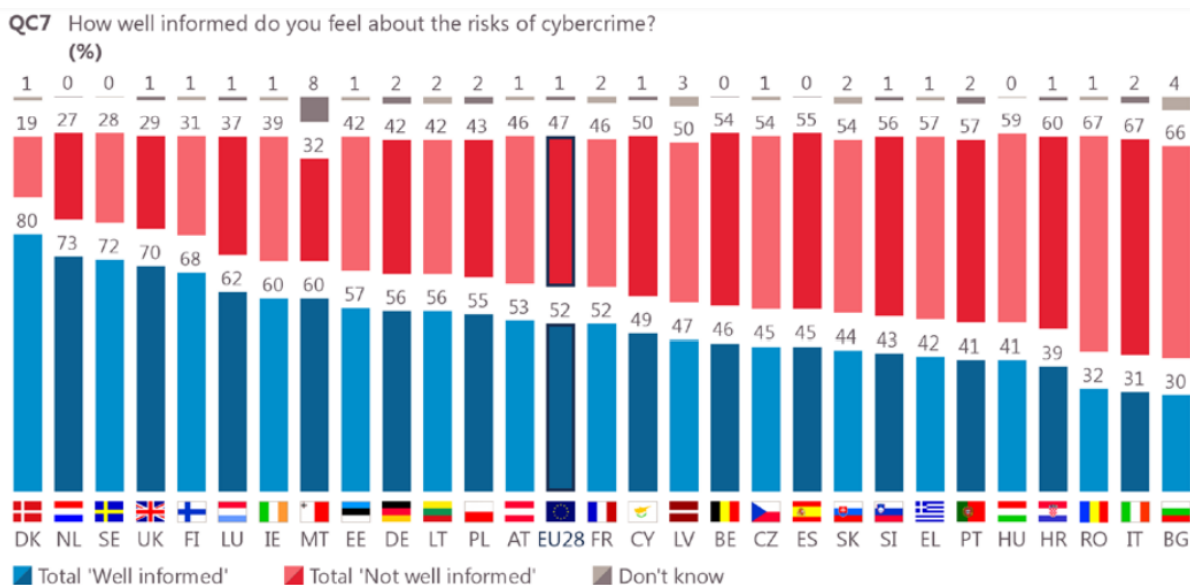


Gadījuma izpēte Nr. 3

Lietas pētījuma/Laba prakse nosaukums	ES pilsoņu kiberizpratne: gadījumu pētījums, lai no jauna saasinātu Jūsu kritisko domāšanu
Atslēgvārdi (metatags)	Kritiska domāšana
Nodrošina	IHF asbl
Valoda	LATVIEŠU
Gadījuma izpēte	

Jūs varat komentēt šādus piemērus, kas ekstrapolēti no nesen publicētā Eurobarometra 2020. gada ziņojuma, proti, **eiropiešu attieksmi pret kiberdrošību**.



Kā liecina dati, šķiet, ka Vidusjūras un Balkānu valstīs ir koncentrēti “maz informēti” pilsoņi, salīdzinot ar ziemeļu un Skandināvijas valstu salīdzinoši lielāku atpazīstamību.

Ar šī grafika palīdzību mēs vēlamies rosināt Jūsu kritisko domāšanu un palīdzēt Jums pašiem nonākt pie iespējamiem rādītājiem un atziņām, kas izskaidro šo parādību.

Jautājumi par lietu:

1. No kurienes rodas šis kiberapziņas trūkums?
2. Kādi varētu būt vēl citi diskriminējoši mainīgie lielumi?
3. Ko var darīt, lai uzlabotu atpazīstamību?

Atsauces saite (ja ir)	Pašu izstrādāšana, iedvesmojoties no reāliem ES datiem.
Materiāla veids	GADĪJUMA IZPĒTE
(Ieteicamās atbildes 2. lpp.)	

Ieteiktās atbildes

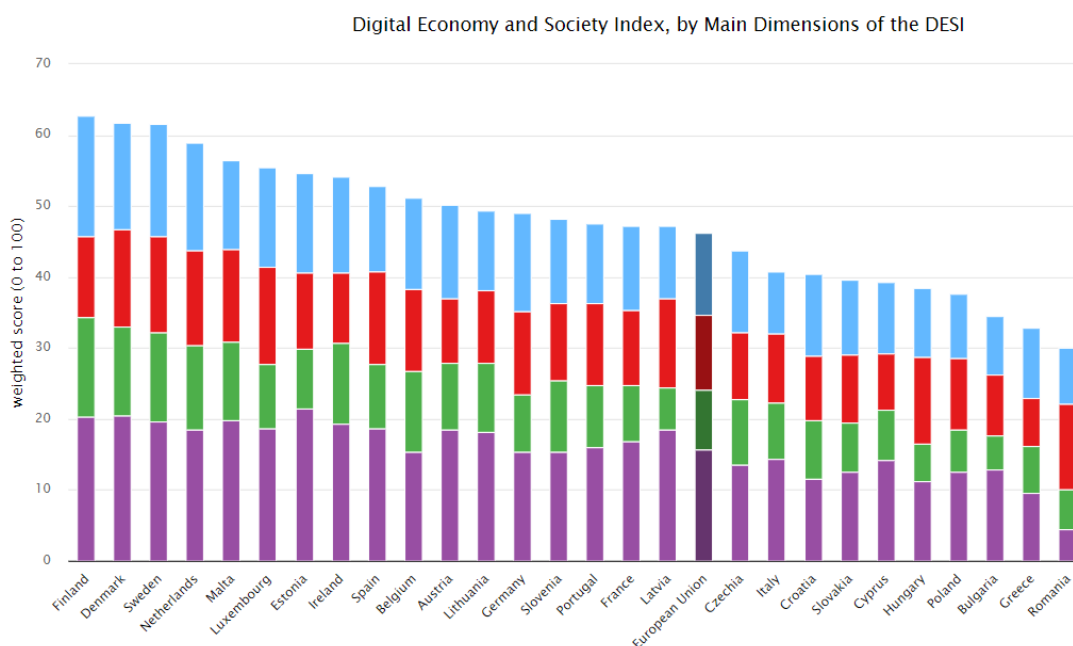
Lai atrisinātu šo uzdevumu, Jums patiešām ir jāpieliek pāris papildu pūles, lai pārtvertu iespējamo prasmju un vajadzību novērtēšanu, kas veicina parādības rašanos, kā jūs redzējāt. Šis ir tipisks gadījums, kad jums tiek prasīts izdarīt pārlicinošus secinājumus par konkrēto scenāriju bez iespējas balstīties uz papildu izsmeļošu pamatinformāciju.

Lielākoties uzņēmējdarbības vidē Jūsu lēmumi lielākoties būs saistīti ar nenoteiktību, un Jums ir jāspēj uzticēties savam dvēselei, argumentācijas prasmēm un uztverei.

Šā procesa rezultātā radītā rezultāta ietekme būs atkarīga no rūpības un uzmanības, ko esat ieguldījis, vācot, novērtējot, izvērtējot un tālāk apstrādājot ievaddatus, kas orientē Jūsu lēmumu.

No kurienes rodas šis kiberapziņas trūkums?

Pirmkārt, kiberatpazīstamība ir tieša digitālās rakstpratības funkcija. Ja Eiropametra dati tiks savstarpēji salīdzināti ar citiem ES atsaucēs datiem, mēs pamanīsim, ka valstis, kam ir augstāka kiberizpratne, ir vienādas ar augstākiem digitalizācijas rādītājiem (tieša korelācija):



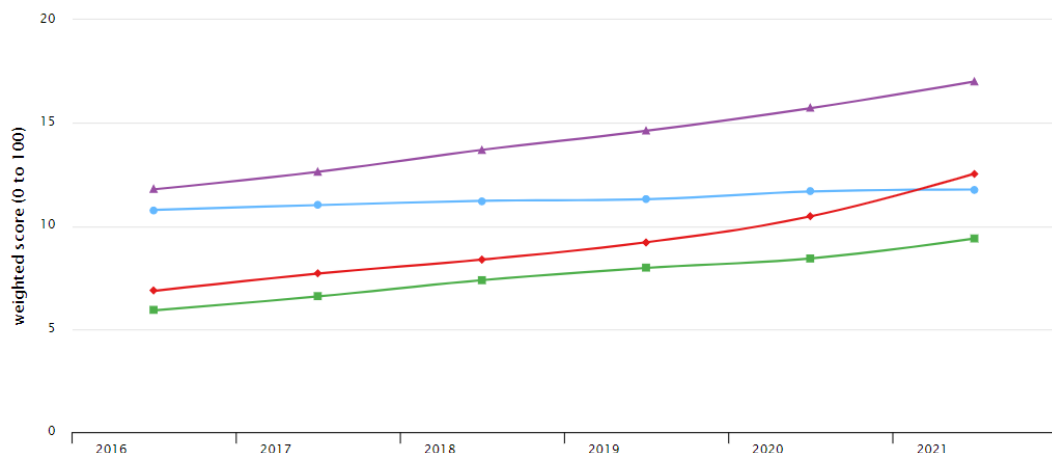
Avots: DESI 2020, digitālās ekonomikas un sabiedrības indekss

Zila: Human Capital; sarkana: savienojamība; zaļa: digitālo tehnoloģiju integrācija; Violeta: digitālie publiskie pakalpojumi

Kādi varētu būt vēl citi diskriminējoši mainīgie lielumi?

Varētu viegli pieņemt, ka šis atšķirības IT ieviešanā ir atkarīgas no infrastruktūras pieejamības. Lai gan tā ir taisnība, tas ir arī ļoti ierobežojošs priekšstats. Ja mēs sāksim pētīt katra konkrētā mainīgā lieluma attīstību laika gaitā, savienojamība un publiskā digitālā infrastruktūra kļuva arvien vairāk un vairāk izplatīta. Cilvēkkapitāla faktoram ir vērojama stagnācijas ietekme... kas liecina par to, ka zināšanas, prasmes un kultūra neatbilda notiekošajai tehnoloģiju attīstībai - vismaz ne visās valstīs.

Digital Economy and Society Index, by Main Dimensions of the DESI



Avots: idem

To pierāda arī cits svarīgs rādītājs, kura mērķis ir izpētīt, kā ES ekonomika, sabiedrība un organizācijas reaģē un pielāgojas tehnoloģiju attīstībai.

Country	Culture and informal institutions	Formal institutions, regulation and taxation	Market conditions	Physical infrastructure	Human capital	Knowledge creation and dissemination	Finance	Networking and support	EIDES 2020 score
Denmark	94,4	78,0	93,9	100,0	76,9	70,6	60,4	71,3	78,3
Sweden	95,6	73,0	100,0	57,7	90,6	64,9	70,1	60,6	74,5
Netherlands	99,2	67,6	78,0	81,6	76,7	86,6	67,6	57,7	70,4
United Kingdom	79,2	68,6	96,0	60,8	76,1	72,9	87,5	56,1	69,7
Finland	92,6	72,9	66,1	55,9	100,0	62,5	72,7	58,2	69,6
Germany	74,5	62,1	89,0	70,9	56,0	83,1	57,2	57,8	64,7
Luxembourg	75,4	86,5	54,9	58,4	59,0	43,7	62,0	80,0	63,7
Ireland	65,4	56,7	90,7	59,2	64,8	46,3	42,2	71,2	61,1
Leaders	84,5	70,7	83,6	68,0	75,0	66,3	65,0	64,1	69,0
Belgium	60,4	43,7	76,4	47,7	54,1	62,4	50,6	63,2	56,1
France	50,4	47,4	68,9	60,4	45,9	66,2	60,7	55,4	55,3
Austria	66,2	58,4	49,4	62,7	56,2	61,6	46,8	43,6	54,0
Estonia	55,7	51,8	46,3	80,9	62,7	33,1	51,7	51,3	53,2
Spain	42,4	36,0	54,9	56,2	52,2	39,8	53,1	61,3	47,5
Malta	41,3	37,3	63,6	36,8	56,2	35,9	40,5	51,7	46,9
Followers	52,7	45,8	59,9	57,4	54,5	49,8	50,6	54,4	52,2
Lithuania	40,9	39,0	53,9	57,9	42,0	32,8	34,2	49,2	43,8
Czech Republic	40,9	33,3	66,4	48,1	44,9	53,0	43,2	32,6	42,8
Slovenia	37,5	37,5	51,7	59,2	46,1	44,7	34,2	33,8	41,7
Poland	29,1	31,3	52,9	46,0	33,7	39,1	48,4	39,4	37,9
Portugal	23,0	39,5	35,2	51,0	40,8	36,4	43,2	43,0	36,9
Italy	22,6	31,1	44,9	48,5	33,2	44,9	43,2	43,0	36,2
Cyprus	32,1	46,6	23,5	39,3	41,0	25,4	37,5	30,7	35,4
Catchers-up	32,3	36,9	46,9	50,0	40,3	39,5	40,6	38,8	39,3
Hungary	21,9	29,6	49,2	50,0	32,9	36,8	38,8	33,8	34,3
Latvia	31,4	35,2	28,2	52,1	34,5	22,0	47,4	34,7	34,3
Slovakia	27,2	26,3	45,8	38,0	30,4	37,8	38,1	29,8	33,1
Croatia	16,6	34,8	35,3	44,7	32,3	25,5	42,0	34,6	30,8
Romania	19,9	37,9	19,4	58,7	22,0	29,2	35,5	35,7	29,5
Greece	18,3	28,6	26,7	30,2	33,1	26,8	40,5	32,4	27,5
Bulgaria	17,0	35,7	15,3	39,0	25,0	24,1	33,0	37,7	26,9
Laggards	21,7	32,6	31,4	44,7	30,1	28,9	39,3	34,1	30,9
EU27 and UK average	49,0	47,4	56,3	55,4	50,7	46,7	49,4	48,2	48,4

Avots: EIDES 2020

Arī Eiropas DIGITĀLĀS uzņēmējdarbības sistēmu indeksa (Eides) rezultāti apstiprina DESI secinājumus un nodrošina ļoti interesantu lēcu, lai interpretētu Eirobarometra spilgtākos aspektus.

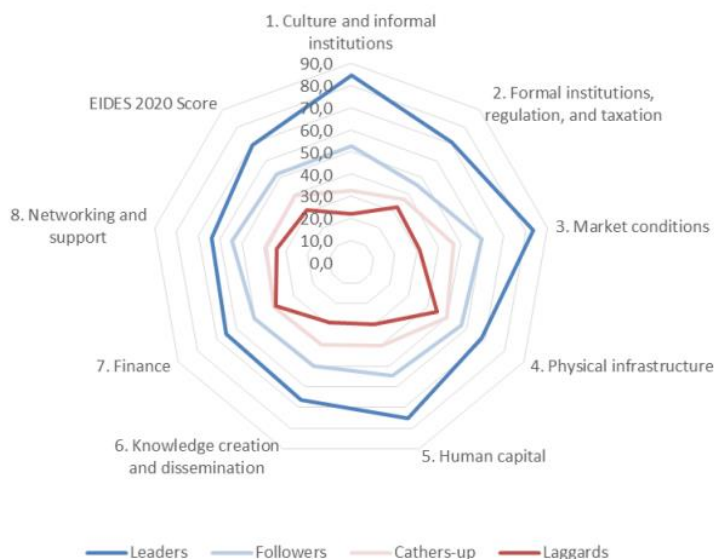
Tiek apstiprināts, ka Human Capital un Kultūra ir divi galvenie digitālās rakstpratības pīlāri un



Uzlabet mīkstās prasmes, lai veicinātu konkurētspēju un darba iespējas

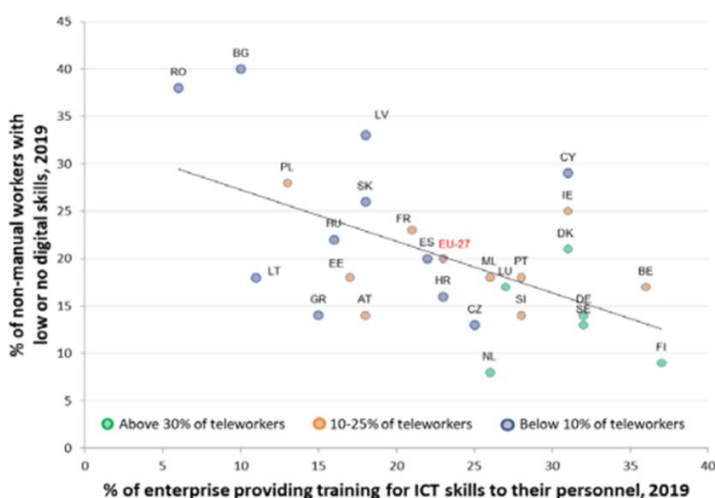
www.projectessence.eu

līdz ar to arī kiberizpratne. Nav pārsteigums, ka visas ES valstis, kuru rādītāji ir viszemākie šajās divās dimensijās, ir Eiropametra diagrammas apakšdaļā.



Avots: *Idem*

Ir vēl viens svarīgs faktors, kas jāņem vērā, ja mēs vēlamies vēl vairāk paplašināt šīs analīzes apjomu un mērogu.



Avots: Eurostat

Ziemeļu valstu rūpniecība parasti ir kapitālietilpīga un zināšanu ietilpīga, savukārt Vidusjūras un Balkānu rūpniecības nozares dominē darbietilpīgos tirgos. Protams, salīdzinot ar pēdējo, kapitālietilpīgās un zināšanu ietilpīgās nozares ir daudz vairāk VIRZĪTAS; līdz ar to cilvēki, kas strādā šajās jomās, tiek pakļauti īpašām spēju veidošanas programmām, kas savukārt palielina cilvēkkapitāla prasmes un kompetenci.

Ko var darīt, lai uzlabotu lagu stāvokli?

Provizorisks secinājums → pamatojoties uz iepriekš minēto, šķiet, ka izglītība un apmācība ir galvenie aspekti, pie kuriem jāstrādā, lai uzlabotu ES iedzīvotāju kiberatturību.